

Mången

GULLSPÅNGSÄLVENS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Näringsfattig och humös

Sjöyta: 5,79 km²

Höjd över havet: 236 m

Maxdjup: 23 m

Medeldjup: 7,7 m

Omsättningstid: 0,45 år

Kommun: Hällefors

Vattendistrikt: Västerhavet

Terrängkartan: 11E NO

EU-id: SE664612-143232

Utloppskoordinater: 6646120, 1432320

Avrinningsområdets areal: 167,6 km²

Mången. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Mången ingår i Gullspångsälvens vattensystem och är belägen i norra delen av Hällefors kommun. Den norra delen av sjöns sydvästra vik kallas Västra Mången medan den södra delen kallas Siksjön. Mångens sydöstra vik kallas Mångsagen. Sjön har många tillflöden, varav Mångsälven i norr och Lövsjöälven i sydost är de största. Utloppet ligger i södra Mångsagen. Därifrån rinner vattnet via Mångsälven vidare till sjöarna Agen och Sandsjön.

Mången ligger i kraftigt kuperad terräng som är något flackar vid sjöns södra del. Sjön är helt omgiven av postorogena Värmlandsgraniter av Filipstadstyp. Jordarten i området utgörs främst av morän.

Omgivningarna kring Mången domineras av barrskog med många moss- och myrmarksområden. Många stora kalhyggen finns i sjöns avrinningsområde. Endast några enstaka byggnader finns kring sjön. I tabell 1 redovisas markanvändningen i Mångens avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Mångens avrinningsområde, vars totala area är 167,63 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	121,64	Annan öppen mark	0,59
Sankmark	15,03	Vatten	17,77
Jordbruksmark	0,08	Tätort	0,12
Hyggen	12,39	Annan koncentrerad bebyggelse	0,004

Djur och växter

Fisk

Vid ett översiktligt mörtkontrollfiske i Mången år 2004 påträffades abborre och mört. Enligt äldre uppgifter ska sjön även hysa gädda, sik och siklöja samt sparsamt med ål.

Bottenfauna

Uppgifter om sjöns bottenfauna saknas.

Växtlighet

Växtligheten i sjön är mycket sparsam. Från 1971-72 finns uppgifter om förekomst av vass, gul- och vit näckros, gäddnate, svalting, vattenpilört och jättegröe.

Övrigt djur- och växtliv

Vid sjön har ca 20 sjöberoende fågelarter observerats, bl.a. smålom, havsörn.

Vattenkvalitet

Mången är påverkad av försurning och har kalkats sedan 1981. Innan kalkningarna startade låg sjöns pH mellan 5,0-6,0, vilket är mycket surt till surt. Buffertkapaciteten mot försurande ämnen var obefintlig. Idag är sjön måttligt sur och buffertkapaciteten är svag. Mången är näringsfattig och har betydligt till starkt brunfärgat vatten. Kvicksilverhalterna i gädda från sjön är mycket höga. Mer information om vattenkemin i Mången finns i tabell 2.

Tabell 2. Vattenkemidata från Mången. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,5*	5,9-6,8	7	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,10	0,08-0,12	7	2012-2014
Siktdjup (m)	1,5	1,5	1	2002
Vattenfärg (mg Pt/l)	101**	60-168	6	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	8	8	1	2012-2014
Totalkväve (µg/l)	380	380	1	2012-2014
Hg i gädda (mg/kg)	1,03	Medelvärde 5 fiskar		2006

*NV Handbok 2007:4 och expertbedömning. **Motsvarar absorptionskoefficienten 0,20 (vid 420/5 nm).

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *otillfredsställande*. Sjön är mycket kraftigt påverkad av reglering till förmån för vattenkraftproduktion. Regleringsamplituden är över 4 m, vilket medför allvarliga skador på litoral/strandzonen i sjön. Några

biologiska undersökningar har dessvärre inte ännu gjorts i sjöns strandmiljöer varför detta är en expertbedömning.

Sjön har även försurningsproblem. Provfisken visar på god status för fisk, men bedömningen är något osäker för att undersökning utförts genom provfiske efter endast småmört. Antalet mört mindre än 10 cm är fler än 1 st per nät vid provfiske, vilket indikerar att sjöns fisksamhälle inte är allvarligt påverkat av försurning. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (måttlig status), har sammantaget måttlig status. Sjön är utsatt för påverkan från försurning, men kalkning gör att pH och fisk kan hållas på en för sjön naturlig nivå. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomsten.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från ekologisk status och kvalitetsfaktorn fisk som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE664612-143232>.

Övervakningsprogram

Mången ingår i miljöövervakningsprogrammet *Kalkningens kemiska effektuppföljning* och under vissa år i programmet *Omdrevssjöar*. Sjön ingick även i programmen *Riksinventering av sjöar och vattendrag* mellan 1972-2000 och *Profilsjöar* mellan 1986-2002.

Naturvårds- och friluftsinressen

Mången är upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Hällefors fiskevårdsförening.

Mänsklig påverkan

Mången påverkas av kraftig reglering till förmån för vattenkraftsutvinning. Sjön är också påverkad av försurning och kalkning. Över södra delen av Mångsagen går en bro/vägbank.

Områdesskydd

Mången och dess omedelbara omgivning saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#) - fåglar.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Lantmäteriet, 2003. Svenska Marktäckedata SMD Raster 11ENO. Version 2.2.

Länsstyrelsen i Örebro län. [Djupkartor](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 1986. Vattenregister/sjöbeskrivning – Mången. Dos nr 1800-138-503.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2010. [Åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Örebro läns sjöar och vattendrag 2010-2015](#). Dnr: 5810-1162-2010, Dos nr: 1800-000-004.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2005. [Biologisk undersökning av 13 sjöar och 18 vattendrag i Örebro län 2004](#). Publ. nr 2005:23

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4.](#)

SLU. [Databasen för provfiske i sjöar](#).

SLU, [Vattenkemidata](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

Sveriges geologiska undersökning. [Berggrundskartan och Jordartskartan, digitalt via SGUs karttjänster](#).

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.